

Vauhtia yhdistysten ja oppilaitosten yhteistyöhön 3.9.2014, Carelicum, Joensuu

Sisällys luettelo

1 Johdanto	3
2 Aikataulu ja työpajat.....	4
3 Olemassa olevat yhteistyönmuodot	5
4 Oppilaitosten ja yhdistysten tarpeet	6
5 Oppilaitosten ja yhdistysten resurssit.....	7
6 Ihannetilanne	8
7 Lähestymisen muodot.....	9
8 Konkreettiset toiminnan muodot. Mitä tarvitaan ja mitä voidaan tarjota?	10

LIITE 1 Konkreettiset toiminnan muodot

1 Johdanto

Pohjois-Karjalan järjestöasiain neuvottelukunta JANE järjesti yhteistyössä Joensuun seudun OPS-koordinaattori Satu Huttusen kanssa keskustelutilaisuuden oppilaitosten ja yhdistysten yhteistyön kehittämiseksi. Tilaisuus järjestettiin 3.9.2014 Carelicumin auditoriossa, Joensuussa. Tilaisuuteen on kutsuttu paikalle Joensuun seudun seudullisessa opetussuunnitelmassa mukana olevien oppilaitosten edustajia (Ilomantsi, Joensuu, Juuka, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu ja Polvijärvi) sekä avoimena kutsuna alueen yhdistystoimijoita. Tilaisuudessa oli paikalla 16 oppilaitosten edustajaa ja 46 yhdistystoimijaa.

Satu Huttunen esitteli tilaisuuden aluksi miksi oppilaitos-yhdistys yhteistyön kehittäminen on tärkeää ja ajankohtaista juuri nyt. Taustalla on opetushallituksen käynnistämä opetussuunnitelman perusteiden valmistelu esiopetusta, perusopetusta ja lisäopetusta varten.

Vauhtia oppilaitosten ja yhdistysten yhteistyö tilaisuudessa työskentely ja keskustelu toteutettiin työpajoissa, jossa ennalta määritellyjä teemoja kommentoitiin ja ideoitiin pöytäkunnittain. Tähän yhteenvetoon on kerätty työpajoissa käsitellyt keskeisimmät asiat.

2 Aikataulu ja työpajat

Tilaisuuden avaus puheenvuorosta vastasi Joensuun seudun OPS-koordinaattori Satu Huttunen. Puheenvuoron jälkeen osallistujat jaettiin kuuteen ryhmään ja ryhmät jatkoivat työskentelyä työpajoissa. Työpajoissa oli ennalta määrätyt teemat ja puheenjohtajat. Työpajojen teemat olivat: olemassa olevat yhteistyön muodot, oppilaitosten ja yhdistysten tarpeet, oppilaitosten ja yhdistysten resurssit, ihanne tilanne, lähestymisen muodot ja konkreettiset toiminnan muodot (mitä tarvitaan, mitä voidaan tarjota).

Ohjelma:

12–12.30 Avauspuheenvuoro. Joensuun seudun OPS-koordinaattori Satu Huttunen.

12.30–14.00 Työpajat

14.00–15.00 Kahvit ja työpajojen purku

3 Olemassa olevat yhteistyömuodot

Olemassa olevat yhteistyön muodot teeman ympärillä keskustelua syntyi paljon. Keskustelun pohjalta voidaan todeta, että yhteistyötä tehdään monipuolisesti. Olemassa olevassa yhteistyössä oli paljon toimivaa, mutta myös kehitettävää. Toimivina asioina yhteistyössä oli muun muassa toiminnan konkreettisuus ja toiminnallisuus. Myös hyvät kontaktit ja molemminpuolinen luottamus koettiin toimivana. Kehitettävää on muun muassa luottamuksellisen suhteen ylläpitämisessä ja toiminnan pitkäjänteisyydessä. Lisäksi kehitettävää on viestinnässä ja toiminnan aikataulutuksessa. Oppilaitoksilla on selkeä toiminta sykli ja syksyn toiminta suunnitellaan jo edellisenä keväänä, tämä tulisi myös yhdistystoimijoiden ottaa huomioon. (Taulukko 1)

Taulukko 1. Olemassa olevat yhteistyömuodot

- tukihenkilö-, kummitoiminta
- toimintapäivät, leirikoulut, iltakoulut,
- kouluvierailut, lajiesittelyt,
- vanhempainillat
- valmiit materiaalit
- kerhotoiminta
- päivänavaukset
- lahjoitukset
- markkinointi koulun kautta
- koulutukset oppilaille, oppitunnit
- TET-jaksot
- teemapäivät, kampanjat, kilpailut, tapahtumat
- vapaavalintaiset kokonaisuudet

4 Oppilaitosten ja yhdistysten tarpeet

Oppilaitosten ja yhdistysten tarpeet työpajan keskustelun pohjalta voidaan todeta, että oppilaitosten tarpeet liittyvät opetussuunnitelmaan ja toisaalta oppilaiden vapaa-ajan toimintoihin. Yhdistysten tarpeet liittyvät oman toiminnan esille tuomiseen, uusien toimijoiden mukaan saamiseen ja toiminnan mahdollistamiseen esimerkiksi tilojen puolesta. (Taulukko 2)

Taulukko 2. Oppilaitosten ja yhdistysten tarpeet.

Oppilaitosten tarpeet	Yhdistysten tarpeet
<ul style="list-style-type: none"> • uutta tietoa ja toiminnallisuutta • teemapäivät, kerhot, vanhempainillat • kokemustieto- ja arkitieto teoriatiedon rinnalle • turvallisia aikuisia • asiantuntemuksen jakaminen • harrastukset ja muu tekeminen • perheitten yhteinen tekeminen 	<ul style="list-style-type: none"> • olemassa olon esiintuominen • asioiden esiin nostaminen • tilat • uudet toimijat • uusien mahdollisuuksien esille tuominen
<ul style="list-style-type: none"> • pitkäjänteinen yhteistyö ja suunnitelmallisuus • nimetyt yhteyshenkilöt 	

5 Oppilaitosten ja yhdistysten resurssit

Resurssikeskustelussa keskeiseksi asioiksi nousivat rahoitus, aika, tilat, osaaminen ja henkilöresurssit. Keskustelussa avain asemaan nousi ajan puute ja aika-tiloihin liittyvät resurssi ongelmat. Ajan puute ja kiireisyys vaikuttaa oleellisesti myös toimijoiden motivaatioon lähteä toteuttamaan yhteistyötä, koska se koetaan omaa perustyötä lisääväksi ja kuormittavaksi tekijäksi. Myös tilojen puute koettiin haasteena yhteistyölle. Taloudelliset resurssit tiedostettiin ja niiden todettiin olevan pienet, mutta ne eivät nousseet avainkysymykseksi yhteistyön toteutumiselle. (Taulukko 3)

Taulukko 3. Oppilaitosten ja yhdistysten resurssit

Oppilaitosten resurssit	Yhdistysten resurssit
Mahdollisuudet <ul style="list-style-type: none"> • tilat • materiaalit Haasteet <ul style="list-style-type: none"> • aika • raha • (motivaatio) 	Mahdollisuudet <ul style="list-style-type: none"> • materiaalit • aika • vapaaehtoiset • motivaatio Haasteet <ul style="list-style-type: none"> • tilat • raha

6 Ihannetilanne

Ihannetilanne-työpajassa osallistujilla oli mahdollisuus ideoida oppilaitos-yhdistys-yhteistyötä vapaasti miettimättä resursseja tai muita rajoitteita. Ihannetilanteessa korostui muun muassa yhteistyön säännöllisyys ja pitkäjänteisyys. Ihannetilanteessa yhteistyö olisi avointa, järjestäytynyttä ja luottamus toimijoihin olisi molemminpuolista. (Taulukko 4)

Taulukko 4. Ihannetilanne.

- yhteiset tavoitteet määriteltynä
- yhteinen toimintamalli yhdistysten ja oppilaitoksien yhteistyön kehittämiseksi
- kouluissa järjestöyhteistyöstä vastaava henkilö
- järjestötoiminta luonteva osa opetusta
- vapaaehtoistoiminta ja vaikuttaminen omina opetuskokonaisuuksina hyvin suunniteltu toiminta
- toiminnan pitkäkestoisuus ja säännöllisyys
- tilat käytössä tarpeen mukaan tai kouluissa oma järjestötila
- tarpeeksi turvallisia aikuisia oppilaiden käyttöön
- maksuttomuus
- opetussuunnitelman huomioon ottavaa toimintaa
- järjestöjen yhteistyö
- tiedotus oikea-aikaista
- tieto helposti saatavilla
- yhteyden luonti toimijoiden välillä helppoa
- kysyntä ja tarjonta kohtaavat
- oppilaiden toiveet huomioivaa toimintaa

7 Lähestymisen muodot

Lähestymisen muodot- työpöydässä keskusteltiin toimivista ja toimimattomista lähestymisen muodoista. Molemmat osapuolet pitivät tärkeänä kasvokkain tapahtuvia keskusteluja ja helpoimmaksi lähestyminen koettiin silloin kun oli jo olemassa oleva kanava osapuolten välillä. Hankaluutena lähestymisessä koettiin muun muassa sähköpostin kasvottomuus sekä vaikeus tietää ketä pitäisi lähestyä. Oppilaitosten puolelta oleellisena koettiin se, että yhdistykset olisivat ajoissa liikkeellä ja lähestyttäessä olisi jo mietittynä sekä mahdollisimman hyvin valmistuna toiminta tai muu yhteistyön muoto mitä tarjotaan. Lähestymiseen toivottiin helppoutta muun muassa erilaisten keskustelufoorumien kautta. Keskustelussa nousi ilmi myös toive siitä, että jo opettajakoulutuksen aikana tiedotettaisiin tulevia opettajia järjestöyhteistyön mahdollisuuksista. (Taulukko 5)

Taulukko 5. Lähestymisen muodot

Hyviä tapoja lähestyä oppilaitoksia	Hyviä tapoja lähestyä yhdistyksiä
<ul style="list-style-type: none"> • suora yhteys rehtoriin, aineen opettajaan, terveyden hoitajaan, oppilashuoltoryhmään • sähköposti, puhelinsoitto, neuvottelu • vanhempain yhdistyksen tai oppilaiden kautta • opettajien koulutuspäivät, rehtorikokoukset • teemapäivät, tapahtumat • konkreettiset ehdotukset ja huolellinen valmistautuminen lähestyttäessä • Pedanet, materiaalit tulevaisuudessa? 	<ul style="list-style-type: none"> • suora yhteys toimijaan, toiminnanjohtajaan • sähköposti, puhelinsoitto, neuvottelu • tapahtumat, keskustelutilaisuudet, teemapäivät • lähestyttäessä olisi myös jotain jotain (tilat, henkilöresursseja) • konkreettiset ehdotukset • Jelli-järjestötietopalvelu

8 Konkreettiset toiminnan muodot. Mitä tarvitaan ja mitä voidaan tarjota?

Tässä työpajassa nousi esille oppilaitos-yhdistys-yhteistyön rajattomat mahdollisuudet. Yhdistyksillä on tarjottavana paljon erilaista toimintaa ja toisaalta tarpeet niiden toteuttamiselle on varsin pienet. Oppilaitosten puolelta katsottuna tarpeita on nimenomaan lasten vapaa-ajan toimintoihin ja opetussuunnitelmaa syventäviin ja täydentäviin toimintoihin. (Taulukot 6 ja 7) **Liitteeksi on koottu yksilöity lista yhdistysten tarjoamista konkreettisista toiminnan muodoista. (LIITE 1).**

Taulukko 6. Konkreettiset toiminnan muodot. Oppilaitokset

Mitä tarvitaan (oppilaitokset)	Mitä voidaan tarjota (oppilaitokset)
<ul style="list-style-type: none"> • toimintaa lasten vapaa-ajalle, kerhotoimintaa • ohjaamaan oppitunneille • iltakoulut • teemaillat • tarpeeksi aikuisia 	<ul style="list-style-type: none"> • tiloja

Taulukko 7. Konkreettiset toiminnan muodot. Yhdistykset

Mitä tarvitaan (yhdistykset)	Mitä voidaan tarjota (yhdistykset)
<ul style="list-style-type: none"> • oppilaita yhdistystoimintaan • tiloja • yhteys kouluihin • rahoitusta 	<ul style="list-style-type: none"> • nuorten vertaistoimintaa • oppimisen apuvälineiden esittelyä • tietoa oppimisvaikeuksista ja oppimisesta • valmiita liikuntatunteja • liikuntailtapäivä koko koululle • kilpailupäivä (liikunta) • hyvinvointi teemapäiviä (oppilaat ja henkilökunta) • päivänavauksien pitäminen • tyky-toiminta • toiminnalliset vanhempainillat • ohjausta pitkille välitunneille

	<ul style="list-style-type: none">• teemailtoja• iltakoulu• ryhmäytymisohjausta• järjestövierailut• ympäristön siivous• lasten ja vanhuksien kohtaamista• tietoa vaikuttamisesta• tietoa taloudesta• materiaaleja oppitunteja varten• tanssi esityksiä• työpajoja• pullakoulu• geokätköilyä• lumikenkäilyä• retkeilyä• tapahtumia• erätaitoja lapsille• tietoa maanpuolluksesta• tukioppilastoimintaa• sovitteluapua koulukiusaamis tapauksissa• monikulttuurisuus kasvatusta• rasistin vastaiset työpajat• tandem kielenopetusta• Tet-jakso paikkoja• yrittäjyyskoulutuksia• keräilytuotekoulutuksia• oppitunteja digitaalisesta mediasta ja sen haitoista• teatteri esityksiä• ensiapukoulutusta• kampanjoita ja tapahtumia
--	--

Konkreettiset toiminnan muodot

4H

- Ajokortti työelämään opetuspaketti
- Keräilytuote koulutukset
- Perinne käsityöt
- Yrittäjyyskoulutukset
- TET-jaksot
- Iltapäiväkerhot

Animalia

- Oppitunnin pito
- Materiaalia opettajalle oppitunnin pitoa varten
- Päivänavaus materiaalia

Demarinuoret

- Vaikuttamistuokio
- Tietoa vaikuttamisesta, yhteiskunnasta ja nuorten tärkeydestä politiikassa
- Poliittika tietoutta (neutraalia)

Ikäneuvola

- Tilat toiminnoille (Keskusta ja Niinivaara)

Joensuun Kalevalaiset Naiset

- Tarvitaan Helka tyttö-toimintaan paikkaa ja tyttöjä
- Kerhotoimintaa

Joensuun Latu

- Pyhäselän jäähiihto 8.3.2015
- Otsalamppuhiihto 7.3.2015
- Geokätköily
- Lumikenkäily
- Retkeily

Joensuu Reilu kaupunki –hanke

- Toimintatuokioita
- Työpajoja

Joensuun seudun erilaiset oppijat ry

- Nuorten vertaistoimintaa
- Oppimisen apuvälineiden esittelyä

Jomoni ry

- Tandem kielenopetusta
- Eri kulttuureihin tutustumista
- TET-jaksot
- Monikulttuurisuuskasvatus
- Rasismin vastaiset työpajat

Kehitysvammaisten tukiyhdistys

- Toimintapäivä kouluille (Kehitysvammaiset ohjaajineen vetävät koko päivän)

Kiihtelysvaaran kyläyhdistys

- Iltapäiväkerhot
- Kylätilaisuuksiin esiintymiset
- Vanhusten ulkoiluttamiset
- Ympäristön siivous

Kontiolahden urheilijat

- Liikuntailtapäivä koko koululle
- Kilpailupäivä koululla
- Valmiita liikuntatunteja

Kotien puolesta

- Tuetut lomat ja retket perheille

Martat

- Pullakoulu 2.-luokille

Metsästäjäliitto

- Metsästystapahtuma liikuntapäivänä
- Luonnontuntemusta ja luonnonhoitoa
- Ammunnan perusteet eko-aseella
- Koulutusmateriaalia
- Perhepäivä metsästysseuran vieraana
- Kerhotoimintaa
- Leirejä
- Hirvinauhojen kiinnittäminen maastoon

Metsästysseurat

- Eräkerho
- Luonnossa liikkuminen
- Kalastus
- Kädentaidot
- Lajitunnistus
- Luonnonsuojelu
- Riistanhoito
- Metsästysharrastus

MLL

- Tukioppilastoiminta
- vanhempainillat
- koulutukset
- Sovitteluapu kiusaamistilanteissa

MPK

- Intti tutuksi koulutus

Nuorisoasuntoliitto ry

- Opetusmateriaalia asumisesta ja arjen taloudenhallinnasta
- Vanhempainilta materiaalia 9-luokkalaisten vanhemmille (itsenäistyminen)
- Tehtäviä ja muuta asumiseen liittyvää materiaalia

Pelastakaa Lapset ry

- Toimintaa lasten vapaa-ajalle
- Vanhemmille, oppilaille ja opettajille suunnattuja tunteja digitaalisesta mediasta ja sen haitoista
- Ehyt ry:n pelitaitotunnit
- Oppilaille pienryhmätoimintaa erilaisilla teemoilla

SPR

- Valmiit materiaalit ja oppituntirungot netissä
- Kampanjat ja teemapäivät (suvaitsevaisuus, ystävänäpäivä, ensiapu, päihteet, seksuaaliterveys, monikulttuurisuus)
- Aamunavaukset
- Vapaavalintaiset oppiaineet
- Ensiapupäivä
- Kummiluokka
- Läksyhelppi

- ReddieKids kerho
- Nälkäpäivä
- Toimintarastit
- Vanhainkodin valtaus ystäväpäivänä

Unicef

- Taksvärkkipäivä
- Anna ja Toivo nuket
- Kouluvierailut
- Unicef-koulu